

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

Co pro rovery a rangers znamená skauting
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Veronika Půtová**
Osobní číslo: **H18166**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Téma práce: **Co pro rovery a rangers znamená skauting**
Zadávací katedra: **Katedra věd o výchově**

Zásady pro vypracování

Tato bakalářská práce se zaměřuje na téma skauting a konkrétně na to, co skauting znamená pro skauty v roverském věku (15 - 26 let). Cílem je zjistit co pro skauty ve věku 15 - 26 let znamená skauting a jak ho vnímají. Nejdříve bude popsána metodologie, která bude využita v praktické části. Konkrétně půjde o kvantitativní výzkum, který bude uskutečněn pomocí dotazníkového šetření a cílen bude na všechny skauty ve věku 15 - 26 let, kteří chodí do skautských středisek v Nymburce, což jsou Přístav vodních skautů Modrá flotila, Krahujci a Cefeus. Následně práce bude rozdělena na teoretickou část, kde bude čtenáři přiblížena historie a vývoj světového a českého skautingu a také poselství a cíle skautingu. Praktická část bude zaměřena na dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení, ve kterém se bude zjišťovat co pro skauty roverského věku znamená skauting a jak ho vnímají.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting - Liberec, 1991. ISBN 80-85421-02-X.
SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella „Scouting“ a za laskavého přispění četných odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991. ISBN 80-7032-001-X.
ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012. ISBN 978-80-86825-72-4.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.**
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2021**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlašuji:

Práci s názvem Co pro rovery a rangers znamená skauting jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 24. 3. 2021

Veronika Půtová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu práce, panu prof. PhDr. Karlu Rýdlovi, CSc., za jeho pomoc a komentáře, které mi poskytl během tvorby této práce. Dále bych chtěla poděkovat všem členům skautských středisek v Nymburce, kteří se zúčastnili výzkumu.

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na skauting, konkrétně na téma, co pro rovery a rangers znamená skauting. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je vysvětleno, co znamená skauting, stručná historie světového a českého skautingu, ideové pilíře skautingu a jednotlivé věkové kategorie, se kterými lidé ve skautu pracují. V praktické části je proveden kvantitativní výzkum, který je zaměřen na téma, co pro rovery a rangers znamená skauting. Výzkum je proveden pomocí dotazníkového šetření.

KLÍČOVÁ SLOVA

skauting, historie, věkové kategorie, roveři a rangers, vliv

TITLE

What scouting means to rovers and rangers

ANNOTATION

The bachelor thesis is aimed at scouting, concretely for topic what scouting means to rovers and rangers. The thesis is divided in theoretical and practical part. The theoretical part describes the meaning of scouting, brief history of scouting in the world and in the Czech republic, ideological pillars of scouting and individual age categories with which people in scout work. In the practical part the quantitative research is made, which is focused on topic what scouting means to rovers and rangers. The research is made by using questionnaire survey.

KEYWORDS

scouting, history, age categories, rovers and rangers, influence

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 TEORETICKÁ ČÁST	10
1.1 Co je skauting?.....	10
1.2 Historie světového skautingu	10
1.3 Historie českého skautingu	12
1.4 Ideové pilíře skautingu.....	17
1.5 Věkové kategorie	17
1.5.1 Benjamínci.....	17
1.5.2 Světlušky, vlčata, žabičky.....	18
1.5.3 Skauti a skautky	19
1.5.4 Roveři a rangers	21
1.5.5 Oldskauti.....	23
2 PRAKTICKÁ ČÁST.....	25
2.1 Výzkumný problém.....	25
2.1.1 Výzkumné otázky	25
2.1.2 Hypotézy.....	25
2.2 Metoda výzkumu.....	25
2.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	26
2.4 Výsledky předvýzkumu	26
2.5 Sběr dat.....	26
2.6 Vyhodnocení a prezentace dat	27
2.7 Verifikace hypotéz	34
2.8 Interpretace výsledků	40
2.9 Závěr výzkumného bádání	43
ZÁVĚR	45
BIBLIOGRAFIE.....	46
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	47
SEZNAM GRAFŮ	48
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM PŘÍLOH.....	50

ÚVOD

Tato práce se zabývá skautingem a tím co pro vedoucí roverského věku znamená a jak je ovlivňuje. Toto téma jsem si vybrala z několika důvodů. Prvním z nich je, že já sama se skautingu aktivně věnuji již šestnáct let a za tu dobu jsem poznala pár lidí, kterým skauting doslova změnil život. I mě samotnou skauting v mnohém ovlivnil a znamená pro mě opravdu hodně a zajímalo mě, zda skauti v mém věku a v mém okolí to vnímají stejně jako já a jak celkově ke skautingu přistupují.

Druhým důvodem je to, že tématem skautingu a jeho vlivu se zajímám už déle. Ve své maturitní práci na gymnáziu jsem se zabývala propojením skautingu a osobního života, avšak tehdy byla práce zaměřena pouze na několik vedoucích ze skautského oddílu, jehož jsem členkou. Právě v návaznosti na toto téma jsem chtěla zjistit, jak skauting vnímá více skautských vedoucích a také mě zajímalo, jak je pro ně důležitý.

Celá práce bude rozdělena na dvě části. V první teoretické části se práce zabývá skautingem jako takovým. Cílem teoretické části bude představit skauting tak, aby i lidé, kteří se s ním doposud nesetkali, pochopili, o čem skauting je. Dále v této části bude popsána stručná historie světového a českého skautingu. Tuto část považuji za důležitou, protože podle mého názoru každý, kdo vstoupí do skautského hnutí, by měl poznat jeho historii, jelikož z ní se může mnohé dozvědět. Na tyto kapitoly budou navazovat ideové pilíře skautingu, což jsou zákon, slib, denní příkaz a heslo. Právě v historii můžeme pozorovat, jak jsou tyto pilíře dodržovány a ceněny.

Další kapitolou teoretické části budou věkové kategorie, se kterými se ve skautu pracuje. Skauting totiž není jen pro děti školního věku, ale je úplně pro všechny, a právě v této kapitole bude rozebrán každý věkový stupeň i s tím, jak se v každém stupni mění ideové pilíře. V této části bude nejdůležitější kapitola, týkající se roverů a rangers, protože právě na ně bude zaměřen výzkum v praktické části této práce, proto považuji za důležité přiblížit čtenáři tuto věkovou kategorii.

Praktická část této práce, jak jsem již psala, se bude zaměřovat na věkovou kategorii roveři a rangers. Konkrétně na členy skautských středisek, která mají svou základnu v Nymburce. Těmito středisky jsou Krahujec, Cefeus a přístav vodních skautů Modrá flotila. Výzkum bude proveden pomocí dotazníkového šetření, ve kterém se bude zjišťovat, jak cílová skupina vnímá skauting, jak je pro ně důležitý a jak je ovlivňuje. Výsledky výzkumu budou následně graficky zpracovány a také budou vyhodnoceny hypotézy, které budou stanoveny před výzkumem.

Tato práce by měla čtenáři umožnit náhled do skautského hnutí a přiblížit mu nejen historii, ale také to, jak skauting vnímají současní mladí vedoucí a co pro ně znamená. Zároveň by měla také zjistit čím se skauti řídí a čeho chtějí například dodržováním skautských zákonů dosáhnout.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Co je skauting?

Definovat co je skauting se může zdát jako snadná otázka, ale opak je pravdou, protože každý si skauting vykládá po svém. Asi nejčastěji se po celém světě popisuje jako celosvětové výchovné hnutí založené Sirem Robertem Baden-Powellem v roce 1907, který chtěl nabídnout chlapcům v Anglii smysluplné trávení volného času a v několika dalších letech se jeho myšlenky o skautingu staly velice populárními. Hodně se také mluví o skautingu jako o životním stylu. Tento úhel pohledu spočívá v tom, že člověk se skautským slibem zavázal k jistým povinnostem, které by měl ctít, a také k dodržování skautského zákona. V tomto případě se skaut má držet cesty, díky které se stane lepším člověkem. Také se říká, že skauting je hlavně život v přírodě, a i tento pohled má své opodstatnění. Skaut totiž v překladu znamená stopař, takže propojení s přírodou je zde na místě. Na závěr se o skautingu mluví také jako o hře, jejíž výsledkem je dobře prožitý život.¹

Už jsme se shodli na tom, že výklad slova skauting se může pro mnohé z nás lišit. Co se ale neliší jsou skautské principy, které udávají směr, kterého se skauting celosvětově drží. Ty nejdůležitější jsou tři a ty jsou také ukotveny ve skautském slibu a zákonu. První z nich je odpovědnost za sebe sama a také za svůj rozvoj, ať se jedná o duševní či fyzický. Další princip poukazuje na schopnost spolupráce, pochopení a odpovědnost vůči ostatním a také k životnímu prostředí. Poslední se zabývá zamýšlením se nad duchovními hodnotami, které přesahují samotného člověka a jejich hledání.²

1.2 Historie světového skautingu

Já sama jsem se od dětství setkávala s informací, že zakladatelem skautingu je Sir Robert Baden-Powell. Postupem času jsem se ale dostala k takovým informacím, které mi pomohly se blíže se vznikem tohoto hnutí seznámit, a mohu říci, že tato informace je i není pravdivá.

Ano, oficiálním zakladatelem je Sir Robert Baden-Powell, ale ještě před ním působil v Americe spisovatel, malíř a lovec Ernest Thompson Seton, který zde zakládal hnutí Woodcraft, kdy získával děti z amerických ulic a učil je pozorování přírody a životu v ní a jeho

¹ Co je to skauting?. *Skauting* [online]. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.php#>

² Skautský program: Základní trojice principů skautingu. *Skaut* [online]. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/program/>

velice důležitým cílem bylo podporování intelektuálních, morálních a fyzických sil u všech chlapců.³

Setonovými myšlenkami se při vzniku skautingu právě Sir Robert Baden-Powell hodně inspiroval, avšak on této myšlence vtiskl řád, systém, organizaci a pořádek. Skauting jako takový tedy založil Sir Robert Baden Powell, ale inspiraci v mnohém čerpal od Setona a jeho hnutí Woodcraft.⁴

Sir Robert Baden-Powell byl anglickým armádním důstojníkem a dvacet pět let prožil v Africe, kde byly tehdy kolonie Anglie. Zde se zapojil i do války s Búry, ze které si odnesl myšlenku toho, že chce v anglických chlapcích podporovat a vychovávat takové vlastnosti, které právě jejich protivníkům nesmírně pomáhaly v boji a že chce v budoucnu pracovat s mládeží. Těmi vlastnostmi bylo přivyknutí životu v přírodě, otužilost, tělesná zdatnost, bystrý zrak a znalost terénu.⁵

Poté co se vrátil zpět do Anglie, začal přednášet a přednášky sepisoval do publikací. Právě ty nabídl organizaci Boy's brigade, což byla polovojenská katolická organizace, která pracovala s mladými chlapci. Avšak Robert Baden-Powell byl vedením organizace odmítnut, a tak se rozhodl, že si své poznatky ověří v praxi sám a roku 1907 uspořádal první tábor na ostrově Brownsea. Zde uplatnil základní prvky skautingu, jako například dělení do hlídek. Právě tento tábor je považován za počátek skautingu, ačkoliv oficiální založení hnutí skauting je připisováno datu 24. ledna 1908. V tomto roce také Baden-Powell vydává příručku Scouting for Boys, která je významnou knihou dosud a je také důležitá i pro historii českého skautingu.⁶

Od této chvíle se skauting velice rychle šířil do světa, kde si ho každá země trochu upravila místním podmínkám, ale poselství a základy byly stále totožné. Postupně začal být skauting přístupný i mladším (vlčata) a starším chlapcům (roveři). V roce 1909 vznikl vodní skauting a poté se začal rozvíjet i dívčí skauting, ve kterém se hodně angažovala Baden-Powellova sestra Agnes a Baden-Powellova manželka Olave.⁷

³ SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění čtených odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991, s. 19-22. ISBN 80-7032-001-X.

⁴ SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění čtených odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991, s. 22-24. ISBN 80-7032-001-X.

⁵ Tamtéž

⁶ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 14-17. ISBN 978-80-86825-72-4.

⁷ Tamtéž

Jak se skauting šířil do světa, tak se začala organizovat i celosvětová setkání skautů a skautek. Nejznámějším setkáním je Jamboree, které poprvé proběhlo v Londýně roku 1920 a tradice tohoto setkání se drží do dnešní doby. Skauti a skautky z celého světa se setkávají na Jamboree v různých státech po celé Zemi. Dále pak vznikly dvě mezinárodní světové organizace, pod kterými se národní skautské organizace sdružují. Jedna z nich se nazývá Světová organizace skautského hnutí, které se říká WOSM (zkratka z anglického názvu) a za její vznik se považuje přijetí Skautské ústavy v roce 1922. Druhá je Světová asociace skautek (WAGGGS), která funguje jako mezinárodní organizace skautek a byla založena v roce 1928. Postupem času začaly vznikat i další mezinárodní organizace, které sdružují například skautské katolické organizace a další.⁸

Pokud se zaměříme na skauting v dnešní době, tak se mu věnuje celkem přes 50 milionů lidí v 216 zemích z celého světa.⁹

1.3 Historie českého skautingu

Do českých zemí se skauting dostal v roce 1911 a za jeho největší šířitele v té době se považují: Ing. František Hofmeister, Dr. Jan Hořejší, prof. Miloslav Seifert a prof. Antonín Benjamin Svojsík, který je považován za zakladatele skautingu, jelikož měl na jeho ukotvení v českých zemích největší vliv.¹⁰

Kdybych se měla podrobněji zabývat všemi propagátory skautingu u nás, tak to vydá na celou knihu, ale to není účelem této práce. Následně tedy zmiňuji osoby a události v historii českého skautingu, které považuji za opravdu důležité.

Oficiálně je tedy za rok vzniku českého skautingu považován rok 1911, kdy Antonín Benjamin Svojsík po návratu z Anglie, kde poznal skauting Roberta Baden-Powella, zakládá první skautskou družinu. Začíná také přednášet o skautingu a zaujme tím mnoho pedagogů, spisovatelů a dalších lidí, kteří spolu s ním rozvíjí skauting v českých zemích.¹¹

Následující rok byl pro český skauting také velice zásadní. Vlastně až do třicátých let byl rok 1912 považován za jeho rok založení. V tomto roce Antonín Benjamin Svojsík vydává

⁸ Základní fakta o světovém skautingu. *Skauting* [online]. [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.svet.php>

⁹ Fakta a čísla: Skauting celosvětově. *Skaut* [online]. [cit. 2020-12-01]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/>

¹⁰ PLAJNER, Rudolf. *Zavátou junáckou stezkou I.: Úsvit českého junáctví*. Historická komise ústřední rady Junáka, 1992, s. 35. ISBN 80-85209-25-X.

¹¹ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 32. ISBN 978-80-86825-72-4.

knihu *Základy junáctví*, která je dodnes považována za bibli českých skautů. Při psaní této knihy se inspiroval publikací od Baden-Powella *Scouting for Boys*, ale nebyl to doslovný překlad. *Základy junáctví* jsou koncipovány jako soubor článků několika autorů, a tak se z toho díla můžeme dozvědět informace o lidech, kteří pokládali myšlenkové základy skautingu, ale také něco o kuchyni v tábore (dokonce i konkrétní recepty), vázaných stavbách, stopování, první pomoci a dalších zajímavých tématech.¹²

Téhož roku bylo vymyšleno pojmenování junák pro české skauty, jehož autorem byl František Bílý, který byl mimo jiné také přispěvatelem do knihy *Základy junáctví*. Dále v létě se konal první skautský tábor poblíž Vorlovské myslivny u Lipnice nad Sázavou, kam se Antonín Benjamin Svojsík vydal s patnácti chlapci pěšky z Prahy.¹³

Následující roky se skauting dál rozšiřoval mezi lidi. Jako jinde ve světě, začal být přístupný ženám i dívkám a vznikaly i oddíly vodních skautů. Mezi nejvýznamnější propagátorky skautingu v českých zemích patřily Vlasta Koseová, Popelka Biliánová a Anna Berkovcová, která byla jako první zvolena do odboru dívčího skautingu jako jeho vedoucí.¹⁴

Jelikož se počty českých skautů navyšovaly a s nimi i počty skautských oddílů, bylo potřeba vytvořit jakousi centrálu skautingu v Čechách. Touto centrálou se stal spolek Junák – Český skaut, který byl založen 15. června 1914 v Praze a do jeho čela byl zvolen za vůdce Antonín Benjamin Svojsík.¹⁵

Měsíc na to, kdy byl založen oficiální spolek, začala první světová válka, která narušila dobu, kdy vše prosperovalo. Skauting nebyl nijak zvlášť omezován, ale mnoho skautských vůdců odešlo do války a někteří se nevrátili, a tak ubývali vedoucí, kteří by vedli celé družiny dětí. Jelikož válka byla vyhlášena ke konci července, tak byly dříve ukončeny letní tábory a skauti šli pomáhat tam, kde bylo potřeba.¹⁶

¹² PLAJNER, Rudolf. *Zavátou junáckou stezkou I.: Úsvit českého junáctví*. Historická komise ústřední rady Junáka, 1992, s. 52-56. ISBN 80-85209-25-X.

¹³ PLAJNER, Rudolf. *Zavátou junáckou stezkou I.: Úsvit českého junáctví*. Historická komise ústřední rady Junáka, 1992, s. 57-69. ISBN 80-85209-25-X.

¹⁴ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 47 a 54. ISBN 978-80-86825-72-4.

¹⁵ KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994, s. 17. ISBN 80-85209-27-6.

¹⁶ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 54. ISBN 978-80-86825-72-4.

Za nejvýznamnější počín skautů během první světové války je považována skautská služba, při které skauti doručovali poštu a důležité zásilky v době, kdy pošta a další úřady nefungovaly nebo bylo potřeba zprávy doručit tajně. Netrvala příliš dlouho, ale za to fungovala v nejdůležitější dobu, tedy v druhé polovině roku 1918. Zásilky, které prošly skautskou doručovací službou, byly označeny speciálními známkami, které byly první v Československu a také zároveň první skautské známky na světě.¹⁷

Po první světové válce byl skauting nejednotný a bylo potřeba nové sdružení. V červnu roku 1919 tedy vznikl Svaz junáků – skautů RČS, který měl základ ve spolku Junák – Český skaut a přidaly se k němu ještě další skautské spolky, jako například Děti svobody a další. I přes názorové spory a brzký odchod některých spolků z tohoto svazu byl schopen Svaz junáků – skautů RČS fungovat a prosperovat dále. Dokonce se postupem času některé spolky do svazu i vracely.¹⁸

V následujících letech nastal opět velký rozmach skautingu a skautů stále přibývalo. Také byly ustáleny věkové kategorie skautů, které byly rozděleny na šotky (později světlušky) a vlčata, skauty a skautky a starší byli roveři a junačky (později rangers). Dále se také rozvíjel oldskauting, který sdružoval dospělé skauty.¹⁹

Na přelomu let 1938 a 1939 se už nad Evropou stahovala válečná mračna. Již byla v platnosti Mnichovská dohoda a všichni se obávali co bude dál. V republice došlo ke sjednocování, které se nevyhnulo ani skautingu. 22. ledna 1939 nejpočetnější skautské spolky a svazy založily Junák – ústředí junácké výchovy. O několik měsíců později, 1. září 1939 započala druhá světová válka vpádem německých vojsk do Polska. Postupně tak v protektorátu byla omezována skautská činnost a 28. října 1940 nařídil K. H. Frank rozpuštění Junáka. Hned na to začalo gestapo zabavovat majetek skautských oddílů a u výše postavených skautských činovníků gestapo provádělo domovní prohlídky. Skauti se tehdy začali tajně sdružovat pod záštitou Klubu českých turistů, Sokola (než byl zrušen) a dalších například sportovních klubů.²⁰

¹⁷ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 59 a 64. ISBN 978-80-86825-72-4.

¹⁸ KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994, s. 18-20. ISBN 80-85209-27-6.

¹⁹ KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994, s. 20. ISBN 80-85209-27-6.

²⁰ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 118 - 121. ISBN 978-80-86825-72-4.

Skauti se spolu s dalšími odvážnými lidmi aktivně účastnili odboje. Například vznikla Zpravodajská brigáda, která napomohla zpravodajské činnosti a zjišťovala mnohdy zásadní informace pro odboj. Skauti působili napříč celým odbojem, ať už šlo o domácí odboj, boje na straně britských letců RAF, nebo i ke konci války na barikádách v Praze, kde se aktivně účastnili bojů, pomáhali Červenému kříži a zkrátka dělali vše, o čem bylo třeba. Dokonce jeden z vojáků, kteří spáchali atentát na Reinharda Heydricha, Adolf Opálka, býval členem Svazu skautů. Dále skauti napomáhali například s převaděčstvím přes hranice. Na Ostravsku působila celá skupina skautů, která převáděla uprchlíky, ale měsíc před osvobozením tohoto území byla skupina prozrazena, zatčena a popravena. 5. května 1945, kdy vypuklo Pražské postání, byla úplně obnovena činnost českých skautů a skautek. 8. května byla v Praze podepsána kapitulace Němců, což ukončilo druhou světovou válku.²¹

Po válce začal počet skautů na našem území rychle narůstat a zájem o skauting se zvyšoval. Nicméně tehdejší vláda a komunisté požadovali, aby Junák vstoupil do Svazu československé mládeže. Po nátlaku tedy Junák vstoupil do tohoto svazu jako kolektivní člen, ale i to stačilo, aby se komunistické smýšlení v organizaci rozšířilo. V únoru 1948 bylo pomocí mocenských zásahů vyměněno vedení Junáka. Nové vedení již nebylo proti úplnému začlenění Junáka do Svazu československé mládeže, kterému byl od té doby Junák podřízen a postupně byly likvidovány jeho duchovní a náboženské základy. Dále byl Junák vyloučen z mezinárodního skautského ústředí, jelikož nesplňoval požadavek pro členství, kterým byla nezávislost na kterékoli politické straně. Došlo to až do stavu, kdy byl k 1. lednu 1951 Junák rozpuštěn a jeho výchovnou činnost převzal Pionýr.²²

S příchodem Pražského jara se naskytl možnost skautské hnutí obnovit, a tak se také stalo. Opětovné zahájení činnosti proběhlo 29. března 1968 na shromáždění v Praze. Do vedení Junáka se vrátili Dr. Rudolf Plajner a Vlasta Koseová, jakožto nejvyšší představitelé a další činovníci. Po období Pražského jara však přichází proces normalizace, tudíž pro Junáka se opět zhoršují podmínky existence. První událostí, která měla na existenci Junáka velké následky, bylo schválení stanov Junáka 21. srpna 1968, jelikož podmínkou pro jejich přijetí bylo, že Junák musí vstoupit do Sdružení organizací dětí a mládeže. To se pro Junák stalo likvidačním, protože tím způsobem Komunistická strana Československa mohla učinit kroky prostřednictvím této

²¹ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 121-123. ISBN 978-80-86825-72-4.

²² KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994, s. 30-32. ISBN 80-85209-27-6.

organizace, které Junáka zcela potlačily. Činnost Junáka byla na základě rozhodnutí orgánů totalitní moci ukončena v září roku 1970.²³

Mnohé oddíly však svou činnost neukončily a pokračovaly dál v utajení pod různými organizacemi jako například TOM – Turistické oddíly mládeže a další. Skauting byl opět v ilegalitě a jeho představitelé byli na listinách lidí sledovaných StB. Sice už se za skautskou činnost nepopravovalo, ale neustálá šikana, hrozba soudů a vězení některé skauty zlomila.²⁴

Zlomovým rokem pro skauting, ale i pro celý stát, se stal rok 1989, kdy v důsledku událostí počínajících 17. listopadem vedení státu odstoupilo a s ním také vedení Komunistické strany Československa. Skauti tehdy nezháleli a 2. prosince téhož roku byl skauting obnoven.²⁵

Počátkem 90. let byli čeští skauti opět přijati do světových sdružení WAGGGS a WOSM. V návaznosti na to začal český skaut dosahovat i za hranice státu a také pořádal mezinárodní setkání či konference v České republice. Se získáváním zahraničních kontaktů začaly být běžné zahraniční výpravy či dokonce tábory. Skauti se začali setkávat i v rámci republiky a začala se tak konat i národní setkání skautů jako jsou například Klíč – národní jamboree, Navigamus a další.²⁶

V mnohém se muselo přizpůsobit i vzdělávání činovníků. Základem sice stále zůstává vůdcovská zkouška, ale do nabídky vzdělání se dostávají různé druhy rádcovských kurzů, čekatelských kurzů, lesních škol nebo kurzy manažerské a další, které rozvíjí skautské činovníky ve všech směrech.²⁷

Junák – český skaut, z. s. je dnes největší výchovnou organizací v České republice, čítající přes 67 959 členů v 2 203 oddílech po celé zemi.²⁸

²³ KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994, s. 33-36. ISBN 80-85209-27-6.

²⁴ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 199-202. ISBN 978-80-86825-72-4.

²⁵ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 203. ISBN 978-80-86825-72-4.

²⁶ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 220-221. ISBN 978-80-86825-72-4.

²⁷ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 222. ISBN 978-80-86825-72-4.

²⁸ Fakta a čísla: Skauting v České republice. *Skaut* [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/>

1.4 Ideové pilíře skautingu

Již v první kapitole píší o principech skautingu, které jsou ukotveny ve skautském slibu a zákonu. Skautský slib, zákon a dále také heslo a denní příkaz. Toto je považováno za ideové pilíře skautingu. Začíná to vlastně skautským zákonem, který je podobný křesťanskému desateru, ale přesto jiný. S těmito zákony by měl být každý nováček seznámen a měl by je pochopit. Zákon je pro skauty něčím, čím by se měli řídit a zároveň by měl být vzorem, ke kterému každý skaut směřuje. Jako vzor, kterému se chce každý skaut přiblížit je ideál dobrého člověka.²⁹

Dále následuje slib, který v českém prostředí během historie prošel mnoha proměnami, ale myšlenka zůstala stejná. Skaut během obřadu složení slibu slibuje, že bude dodržovat skautské zákony, bude věrný své vlasti, které bude pomáhat a bude pomáhat i bližním. Také může nakonec pronést větu „K tomu mi dopomáhej Bůh“, pokud je daný skaut věřící. Nakonec heslo a denní příkaz by měly skautům pomáhat žít podle skautských ideálů v běžném životě. Všechny tyto pilíře se trochu liší u různých věkových skupin, takže je konkrétně zmiňuji až v následujících kategoriích.³⁰

1.5 Věkové kategorie

1.5.1 Benjamínci

V této věkové kategorii se jedná o děti předškolní, přibližně ve věku 4 – 7 let. Některé oddíly se pomocí družiny benjamínků snaží připravit děti na budoucí skauty, tudíž by se to dalo nazvat i jako skautská příprava.³¹

V programech těchto družin zcela převládá hra jako hlavní činnost, a právě zde je prostor k tomu, aby děti byly schopny nějakým způsobem více fungovat v kolektivu pomocí skupinových her, které jsou samozřejmě přizpůsobené jejich věku.³²

Děti v tomto věku také objevují, co je zlé a dobré a začíná se projevovat jednoduché morální chování, které by měli vedoucí u těchto dětí rozvíjet.³³

²⁹ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 24-27. ISBN 978-80-86825-72-4.

³⁰ Tamtéž

³¹ BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting – Liberec. 1991, s. 48-49. ISBN 80-85421-02-X.

³² Tamtéž

³³ Tamtéž

1.5.2 Světlušky, vlčata, žabičky

Těmito pojmy označujeme chlapce (vlčata) a dívky (světlušky, ve vodáckých oddílech žabičky) přibližně ve věku 7 – 11 let, kdy tyto děti chodí na první stupeň základních škol. Tyto děti jsou zpravidla velice čilé a pozornost neudrží moc dlouho, avšak dokáží se chvíli soustředit na složitější činnosti, ale potom potřebují změnu, kterou může být například rychlá pohybová hra, která je stále často obsažena v programech. Dětská pozornost a soustředěnost se v rozmezí těchto let poměrně mění, a tak je důležité dbát na to, aby program zvládali všichni členové družiny. Děti také například více vyhledávají partu kamarádů a činnosti ve skupině, rozvíjí svou paměť, nebo prohlubují základy morálky.³⁴

Pro děti tohoto věku už jsou vytvořena základní pravidla, jak by se měly chovat a ta jsou obsažena v jejich zákonu, slibu, heslu a příkazu.

Zákon světlušek/žabiček

- *„Světluška vždy mluví pravdu*
- *Světluška je poslušná*
- *Světluška pomáhá jiným*
- *Světluška je statečná a veselá*
- *Světluška je čistotná*“³⁵

Zákon vlčat

- *„Vlče se nikdy nepoddá samo sobě, Vlče se vždy poddá starému vlku.*“³⁶

Mnohým se může zdát zákon vlčat zvláštní, ale obsahuje vlastně stejná pravidla jako zákon světlušek, i když je to napsáno trochu jinak. Zkrátka tyto zákony mají světluškám, žabičkám a vlčatům dát pravidla, která správní lidé dodržují.³⁷

Slib světlušek/žabiček

- *„Slibuji, že se budu snažit hledat Pravdu a Lásku, být prospěšná své vlasti a zachovávat zákon světlušek.*“³⁸

³⁴ BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting – Liberec. 1991, s. 49-53. ISBN 80-85421-02-X.

³⁵ JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011, s. 25-27. ISBN 978-80-86825-62-5.

³⁶ Tamtéž

³⁷ Tamtéž

³⁸ JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011, s. 33. ISBN 978-80-86825-62-5.

Slib vlčat

- „*Slibuji, že se vynasnažím být poslušným vlčetem své smečky, se kterou budu hledat nejvyšší Pravdu a Lásku, že každý den vykonám dobrý skutek.*“³⁹

Heslo světlušek/žabiček

- „*Pamatuj!*“⁴⁰

Heslo vlčat

- „*Naší snahou nejlepší bud' čin!*“⁴¹

Příkaz světlušek/žabiček

- „*Bud' lepší dnes než včera.*“⁴²

Příkaz vlčat

- „*Každý den aspoň jeden dobrý skutek.*“⁴³

1.5.3 Skauti a skautky

Skauty a skautkami jsou chlapci a dívky přibližně od 11 do 14 let, kteří navštěvují druhé stupně základních škol. V tomto období se skauti a skautky již mimo jiné připravují na vstup do světa práce. Už jim jsou svěřovány některé úkoly jako například starání se o klubovnu, nebo jedinci, kteří jsou už starší, mohou dostat na starost přípravu programu, který většinou bývá pro jejich družinu nebo družinu světlušek a vlčat. Je samozřejmostí, že při jejich prvních pokusech o tvorbu programů a dalších činnostech jsou jim vždy nápomocni vedoucí, kteří jim jsou schopni poradit a podpořit je.⁴⁴

Je však stále nutné mít na vědomí, že to jsou stále děti a nenakládat jim příliš mnoho povinností. Zároveň v tomto věku také začíná puberta, která chování skautů a skautek velice

³⁹ JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011, s. 33. ISBN 978-80-86825-62-5.

⁴⁰ JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011, s. 30-31. ISBN 978-80-86825-62-5.

⁴¹ Tamtéž

⁴² JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011, s. 36. ISBN 978-80-86825-62-5.

⁴³ Tamtéž

⁴⁴ BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting – Liberec. 1991, s. 53-57. ISBN 80-85421-02-X.

ovlivňuje a může zapříčinit například prudké reakce v některých situacích, které je potřeba brát s jistým odstupem.⁴⁵

V tomto věku se nastolují pravidla pomocí zákona skautů a skautek, který určuje jejich ideální chování. Nikdo však není dokonalý, a tak každý občas jedná trochu jinak, což neznamená, že přestane být skautem, ale nejdůležitější na tom je, že si daný jedinec chybu uvědomí a snaží se jí napravit.⁴⁶

Zákon skautek

- „*Skautka je pravdomluvná*
- *Skautka je věrná a oddaná*
- *Skautka je prospěšná a pomáhá jiným*
- *Skautka je přítelkyní všech lidí dobré vůle a sestrou každé skautky*
- *Skautka je zdvořilá*
- *Skautka je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských*
- *Skautka je poslušná rodičů, představených a vůdkyň*
- *Skautka je veselá myslí*
- *Skautka je hospodárná*
- *Skautka je čistá v myšlení, slovech i skutcích*“⁴⁷

Zákon skautů

- „*Skaut je pravdomluvný*
- *Skaut je věrný a oddaný*
- *Skaut je prospěšný a pomáhá jiným*
- *Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta*
- *Skaut je zdvořilý*
- *Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských*
- *Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců*
- *Skaut je veselá myslí*
- *Skaut je hospodárný*

⁴⁵ BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting – Liberec. 1991, s. 53-57. ISBN 80-85421-02-X.

⁴⁶ NAKLADATELSTVÍ SKAUTING 1995. *Skauting*. Liberec: Skauting, 1995, s. 228 - 230. ISBN 80-85421-16-X.

⁴⁷ Tamtéž

- *Skaut je čistý v myšlení slovech i skutcích* ⁴⁸

Slib je také poněkud rozsáhlejší než u světlušek a včat, a právě tento slib byl zpracováván a obměňován v celé historii českého skautingu. Navzdory proměnám však myšlenka zůstávala vždy stejná a ve slibu se pokaždé nacházelo vyjádření třech základních principů.⁴⁹

Slib skautek

- *„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské
duší i tělem být připravena pomáhat vlasti i bližním.“*⁵⁰

Slib skautů

- *„Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:
sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době
plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské
duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.“*⁵¹

Skautské heslo a denní příkaz jsou stejné jak pro chlapce, tak pro dívky. Znění skautského hesla je „Buď připraven!“, což je překlad skautského hesla z Anglie. Společně s denním příkazem, který zní „Alespoň jeden dobrý skutek denně.“, mají skauty podporovat a připomínat jim, aby byli připraveni na neočekávané události a pomáhali druhým, jak jen to je možné.⁵²

1.5.4 Roveři a rangers

Vymezení roverského věku není už tak jednoduché jako tomu bylo u předchozích věkových kategorií. Některé zdroje uvádí věk 15 – 26 let nebo 16 – 24 let a jiné zase 15 – 20 let a další. Jedno je však jasné. Většinou věková hranice začíná na patnáctém roku života, kdy žáci základních škol přecházejí na školy střední. Na oficiálních webových stránkách, to vyřešili asi

⁴⁸ Tamtéž

⁴⁹ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 24-25. ISBN 978-80-86825-72-4.

⁵⁰ NAKLADATELSTVÍ SKAUTING 1995. *Skauting*. Liberec: Skauting, 1995, s. 229. ISBN 80-85421-16-X.

⁵¹ NAKLADATELSTVÍ SKAUTING 1995. *Skauting*. Liberec: Skauting, 1995, s. 228. ISBN 80-85421-16-X.

⁵² ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 27. ISBN 978-80-86825-72-4.

nejlépe. Uvádí zde totiž, že roveři (chlapci) a rangers (dívky) jsou skauti a skautky od patnácti let výš, tudíž zde není dána horní věková hranice.⁵³

Z hlediska vývojového se jedná o období adolescence a může přecházet až do časně dospělosti. V tomto období je nejvíce výrazné utváření a hledání vlastní identity, která se formuje po celý život. Jedinec se v tomto období snaží nacházet odpovědi na nejrůznější otázky ve svém životě, které stále přibývají.⁵⁴

Skupinám, které vytváří roveři a rangers se říká roverské kmeny. Existuje více variant, jak mohou vzniknout. První z nich je ta, že roverský kmen vytvoří skupina skautů a skautek z jednoho oddílu, kteří již odrostli ze skautského věku a hledají si novou činnost, která by je zaujala. Dál může kmen vzniknout z odrostlých skautů a skautek v celém středisku, nebo dokonce z různých oddílů, které se třeba nemusí tolik znát, ale najdou si společnou cestu a vytvoří kmen. Může se také stát, že do kmene jsou přizváni i jedinci, kteří neprošli skautskou výchovou, ale jsou například přáteli členů roverského kmene a identifikují se se skautskými ideály. V historii je nejznámější roverský kmen Kruh, který byl založen po druhé světové válce. Jeho členové byli převážně vysokoškolští studenti a jeho fungování nepřerušily ani zákazy skautingu v následujících letech, jelikož právě v roverském věku je člověk schopný nejlépe přijmout skautské ideály a jeho ochota jich dostát je opravdu velká. Dále vznikaly roverské kmeny ve Vsetíně, Jindřichově Hradci, Táboře, Liberci a dalších městech.⁵⁵

Po roce 1989 se roving rozvíjí nejvíce a roverů a rangers stále přibývá. Zakládají se nové kmeny, vznikly také roverské kurzy, jako například nejznámější kurz FONS a také se organizují roverská setkání, kde mezi nejznámější patří ObRok.⁵⁶

Náplň činnosti roverského kmene může být velice různorodá, protože každý kmen si hledá vlastní cestu, kterou se vydá sám. Program na pravidelných schůzkách vzniká hodně na základě požadavků členů, kteří navrhují činnosti, které je zajímají. Roveři také pomáhají při vedení mladších oddílů, ze kterých vzešli. Jezdí s nimi na výpravy, tábory a další akce, ale zároveň si

⁵³ Oddíly pro skautky a skauty 15+: Roveři a rangers. *Skaut* [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/pro-rodice/roveri-a-rangeri/>

⁵⁴ BŘICHÁČEK, Václav a kolektiv. *Rovering*. Liberec: Skauting, 2000, s. 10-15. ISBN 80-85421-29-1.

⁵⁵ BŘICHÁČEK, Václav a kolektiv. *Rovering*. Liberec: Skauting, 2000, s. 16-46. ISBN 80-85421-29-1.

⁵⁶ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 110. ISBN 978-80-86825-72-4.

utváří vlastní program a vlastní akce jako například návštěvy divadel, nebo se vzdělávají v oblastech, které jsou jim blízké.⁵⁷

Slib a zákon se u roverů nemění. Stále dodržují skautské sliby a zákony a hlavní principy skautingu, ale již znovu neprochází obřadem slibu. Co se u roverů a rangers mění je heslo. Ze skautského hesla „Bud' připraven“ se mění na „Sloužím“, což popisuje důležitou součást rovingu, kterou je pomoc druhým.⁵⁸

1.5.5 Oldskauti

Věkové vymezení oldskautů se proměňovalo v rámci historie. Původně byl pro muže a ženy mezi 18 až 25 lety. Tehdy ještě nebyl tolik rozšířený roving, a tak starší ženy a muži, kteří už byli starší a skauting brali spíše jako životní styl, vytvářeli první skupiny oldskautů. Mezi typický program, který měli oldskauti v plánech, patřilo například táboření s rodinami a další činnosti, kterých se mohla účastnit celá rodina.⁵⁹

Postupem času se však oldskauting vyvíjel a dnes se k oldskautům může přidat každý aktivní člen skautské organizace, kterému je přes 25 let. Můžou se však přidat i jedinci, kteří neprošli skautskou výchovou, ale identifikují se se skautskými myšlenkami tak, jako tomu je u roverských kmenů. Oldskauting může být i prostředkem pro účast ve skautu u těch lidí, kteří v dětství skautovat nemohli, protože to bylo zakázané.⁶⁰

Oldskauti většinou pomáhají s vedením oddílů, do kterých kdysi sami chodili, nebo třeba i dalším ve středisku. Většinou to funguje tak, že jsou oldskauti požádáni o pomoc, nebo se k nim také často chodí pro rady.⁶¹

Skauting je tímto způsobem zpřístupňován i dospělým, kteří se chtějí v této oblasti realizovat a zároveň tím podporuje motto „Jednou skautem, navždy skautem“. Díky tomu, že skauting má

⁵⁷ BŘICHÁČEK, Václav a kolektiv. *Rovering*. Liberec: Skauting, 2000, s. 48-50. ISBN 80-85421-29-1.

⁵⁸ *Rovering. 3. oddíl skautů Junák Dvůr Králové nad Labem* [online]. [cit. 2019-12-09]. Dostupné z: <https://skaut3oddildvur.estranky.cz/clanky/roveri-a-rangers.html>

⁵⁹ ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 66. ISBN 978-80-86825-72-4.

⁶⁰ Oldskaut je ... *Skauting nekončí ve dvaceti!* [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: <https://oldskaut.cz/zkusebni-stranka/>

⁶¹ Oldskaut je ... *Skauting nekončí ve dvaceti!* [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: <https://oldskaut.cz/zkusebni-stranka/>

tolik možností realizace v každém věku, je viděn i více jako životní styl než jen zájmový kroužek pro děti.⁶²

⁶² ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012, s. 66. ISBN 978-80-86825-72-4.

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Výzkumný problém

Přechodem skauta či skautky mezi rovery a rangers se zároveň daný jedinec začíná aktivněji podílet na vedení oddílu. Dále také přechází ze základní školy na střední školu, tudíž prochází většími změnami i osobní život daného jedince. Někteří skauti se právě v tuto dobu rozhodnou se skautingem skončit, ale někteří pokračují a přebírají povinnosti starších vedoucích. Tímto výzkumem bych chtěla zjistit, jak roveři a rangers, kteří se stali vedoucími a pokračují v předávání vědomostí mladším generacím, a jsou zároveň se skautských středisek, která sídlí ve městě Nymburk, vnímají skauting, co pro ně znamená a jaký na ně má vliv.

2.1.1 Výzkumné otázky

VO1: Jak skauting ovlivňuje rovery a rangers?

VO2: Dokáží si roveři a rangers představit svůj život bez skautingu?

VO3: Má skauting vliv na pracovní život roverů a rangers?

VO4: Jak moc je pro rovery a rangers skauting důležitý?

2.1.2 Hypotézy

H1: Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let, skauting vnímají jako přátelství častěji než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let.

H2: Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 20 – 26 let jsou v pracovním životě ovlivňováni skautingem více než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 15 – 19 let.

H3: Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let, považují za svou nejoblíbenější činnost vyrazit si ven s kamarády častěji než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let.

2.2 Metoda výzkumu

Metodou výzkumu, kterou jsem zvolila pro tento výzkum, je dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření je způsob, jak získat více informací od více respondentů za relativně krátký čas a jedná se tedy o kvantitativní způsob sběru dat. Výhoda dotazníkového šetření je také ta, že vyplnění dotazníku je časově nenáročné a respondentovi zabere jeho vyplnění pouze chvilku.

Celý dotazník byl anonymní a skládal se celkem z deseti otázek. Pomocí prvních čtyř otázek, které byly faktografické, jsem zjišťovala věk respondentů, počet let ve skautu, roli ve skautském středisku a skautskou kvalifikaci, které respondent dosáhl. Dále dotazník obsahoval tři uzavřené otázky, jednu otevřenou, ve které respondent odpovídal vlastními slovy a dvě otázky, u kterých bylo využito škálování. Konkrétně se jednalo o škálu intervalovou a pořadovou.

2.3 Charakteristika výzkumného souboru

Základním souborem pro mě byli roveři a rangers ve věku 15 – 26 let. Víím, že věková hranice roverského věku se různě pohybuje a tak jsem zvolila toto rozmezí, abych získala širší pohled na danou problematiku. Také jsem se zaměřila na konkrétní skautská střediska a to ta, která mají svou základnu v Nymburce. Jednalo se o skautské středisko Cefeus, Krahujec a přístav vodních skautů Modrá flotila. Výběr vzorku jsem provedla pomocí záměrného kvótního výběru. Výzkumu se zúčastnilo celkem 38 respondentů.

2.4 Výsledky předvýzkumu

Před rozesláním dotazníků jsem provedla pilotáž neboli předvýzkum, kdy jsem dotazník zaslala dvěma roverům z různých skautských středisek v Nymburce a po zpětné vazbě a prodiskutování některých otázek jsem provedla několik úprav.

První úprava proběhla v otázce číslo tři, kde jsem se ptala na roli daného respondenta ve skautském středisku. Mimo všechny vyjmenované role, které mohou být zastávány na organizační úrovni střediska, jsem doplnila možnost „žádná“, pro případ že respondent nezastává žádnou roli, ale přesto je členem střediska.

Další úprava proběhla v otázce číslo čtyři, která se zabývá skautskou kvalifikací. Zde byla na místě připomínka, že někteří respondenti nemusí mít splněnou žádnou kvalifikaci, tudíž jsem doplnila možnost, kdy může respondent odpovědět, že nedosáhl žádného z uvedených stupňů vzdělání.

2.5 Sběr dat

Dotazník byl vytvořen online pomocí Google Forms, kde je možné vytvářet a dle svého uvážení upravovat dotazníky. Také se při tvorbě dotazníku automaticky vygeneruje odkaz pro jeho sdílení.

Tento odkaz na celý dotazník jsem poskytla zástupcům skautských středisek Krahujec a Cefeus s prosbou, aby ho rozeslali mezi všechny své členy ve věku od 15 do 26 let a já osobně jsem dotazník zaslala všem členům stejného věku v přístavu vodních skautů Modrá flotila,

jehož jsem členkou. Také jsem dotazník zaslala svým přátelům ze skautských středisek Krahujec a Cefeus, abych měla větší jistotu, že se to dostane opravdu ke všem členům ve věku 15 až 26 let.

Sběr dat probíhal v druhé polovině února a na začátku března 2021.

2.6 Vyhodnocení a prezentace dat

Graf č. 1 Otázka 1

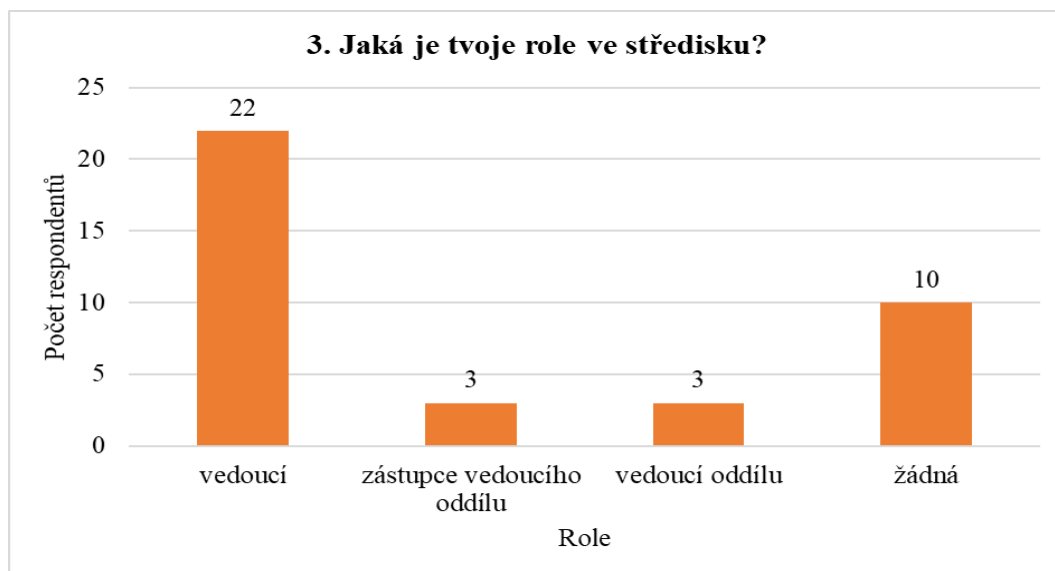
V první otázce jsem se respondentů ptala na jejich věk. Záměrně jsem v grafu vyznačila celou věkovou škálu, na kterou se tato práce zaměřuje, tedy 15 až 26 let, aby bylo zřetelně poznat, které věkové kategorie ve skautských střediscích v Nymburce mají větší či menší zastoupení. Nejvíce respondentů bylo ve věku 20 let, tedy sedm a nejméně bylo respondentů ve věku 18 a 24. Ve věku 15, 25 a 26 nebyli žádní respondenti.

Graf č. 2 Otázka 2

Další otázka byla směřována na počet let strávených ve skautu. Nejčastějším počtem let ve skautu je deset, kdy tuto odpověď uvedlo sedm respondentů. Naopak nejméně častým počtem let ve skautu jsou sedm, třináct, šestnáct a sedmnáct, kdy tyto odpovědi uvedl vždy jen jeden respondent.

Graf č. 3 Otázka 3

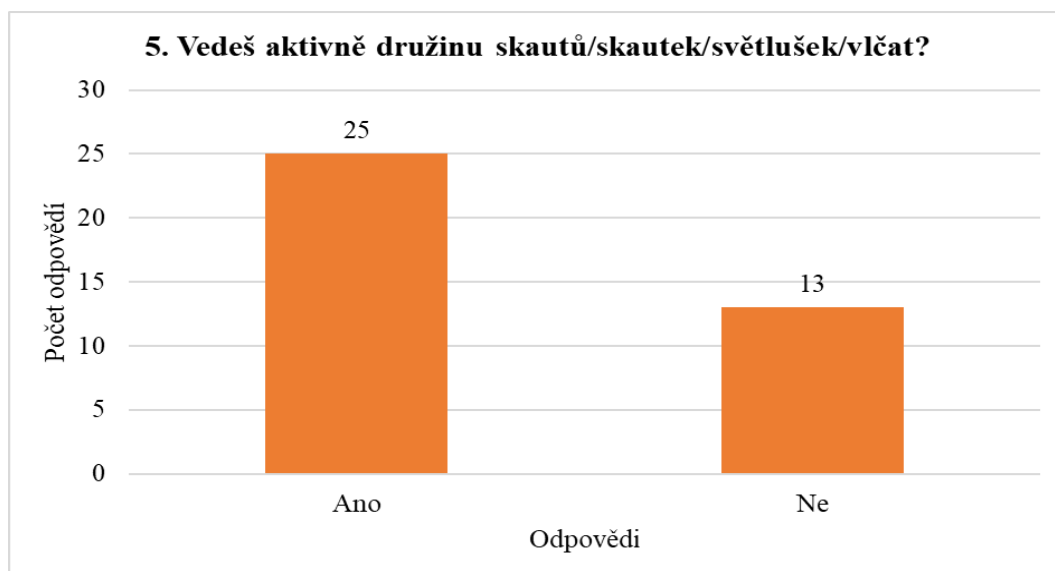
Třetí otázka byla směřována na roli respondenta ve středisku. Ze získaných dat můžeme vyčíst, že většina je řadovým vedoucím v oddíle, konkrétně 22 respondentů, a přímo se podílí na tvorbě aktivit pro mladší členy oddílu. Roli zástupce vedoucího oddílu nebo vedoucího oddílu zastupuje podstatně méně respondentů, kdy v obou případech tyto role uvedli tři respondenti. Deset respondentů uvedlo, že nemají žádnou roli ve středisku.

Graf č. 4 Otázka 4

Ve čtvrté otázce jsem se zajímala o to, jakou kvalifikaci roveři a rangers ze skautských středisek absolvovali. Nejvíce běžnou kvalifikací je čekatelská zkouška, kterou absolvovalo 16 respondentů. Nejméně zastoupeným stupněm jsou semináře Ekumenické lesní školy. V nabídce kvalifikačních stupňů byla i kvalifikace pro vodáckou činnost, avšak tuto možnost nikdo nezvolil.

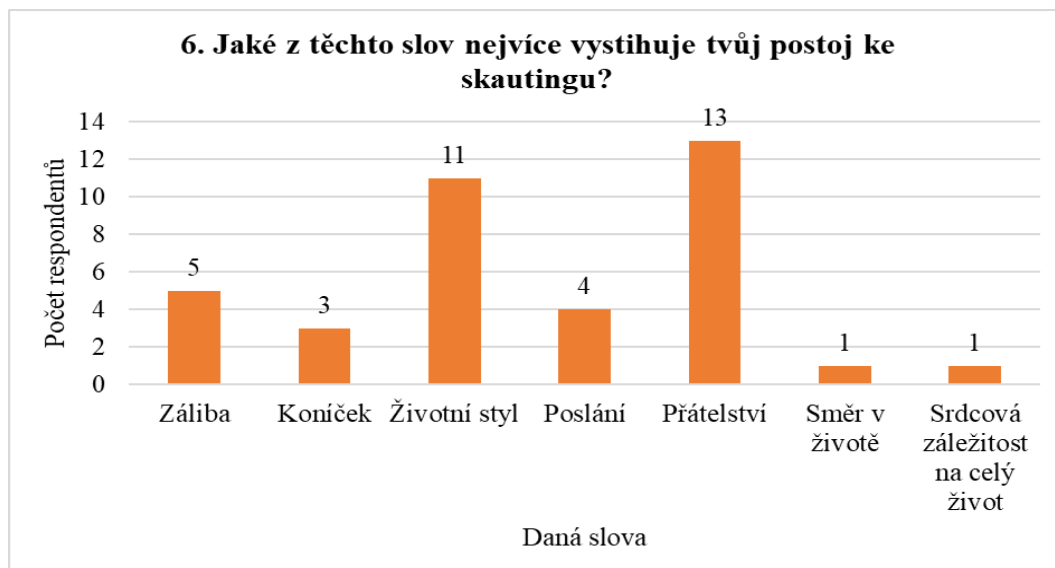
Graf č. 5 Otázka 5

V další otázce jsem zjišťovala zda respondenti aktivně vedou družinu skautů, skautek, světlušek nebo vlčat, jelikož i tato skutečnost může mít vliv na vnímání skautingu. Aktivním vedením je myšleno chystání schůzek, výprav či táborů. Na tuto otázku odpovědělo 25

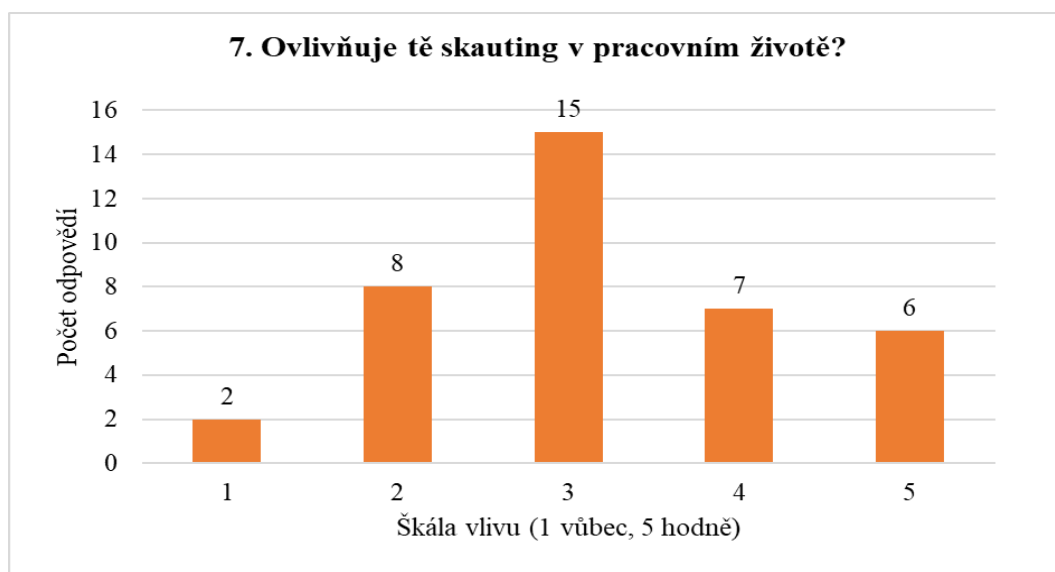
respondentů „Ano“, což znamená že aktivně vedou některou z družin a 13 respondentů odpovědělo „Ne“ a aktivně žádnou družinu nevedou.

Graf č. 6 Otázka 6

V šesté otázce jsem zjišťovala, jaké slovo nebo heslo nejvíce vystihuje respondentův postoj ke skautingu. Nejčastější odpověď z nabízených slov byla „Přátelství“, kterou vybralo třináct respondentů. Nejméně často byla z nabízených slov vybírána odpověď „Koníček“, kterou vybrali tři respondenti. Respondenti zde také měli možnost připsat vlastní odpověď, pokud jim žádná z nabízených nevyhovovala. Tuto možnost využili dva respondenti, jejichž odpovědi byly „Směr v životě“ a „Srdcová záležitost na celý život“.

Graf č. 7 Otázka 7

V otázce číslo sedm jsem pomocí číselné škály zjišťovala, jak moc ovlivňuje respondenty skauting v jejich pracovním životě. Nejvíce respondentů vybralo na škále číslo tři, přesně uprostřed škály, kdy číslo jedna označovalo odpověď „vůbec“ a číslo pět odpověď „hodně“.

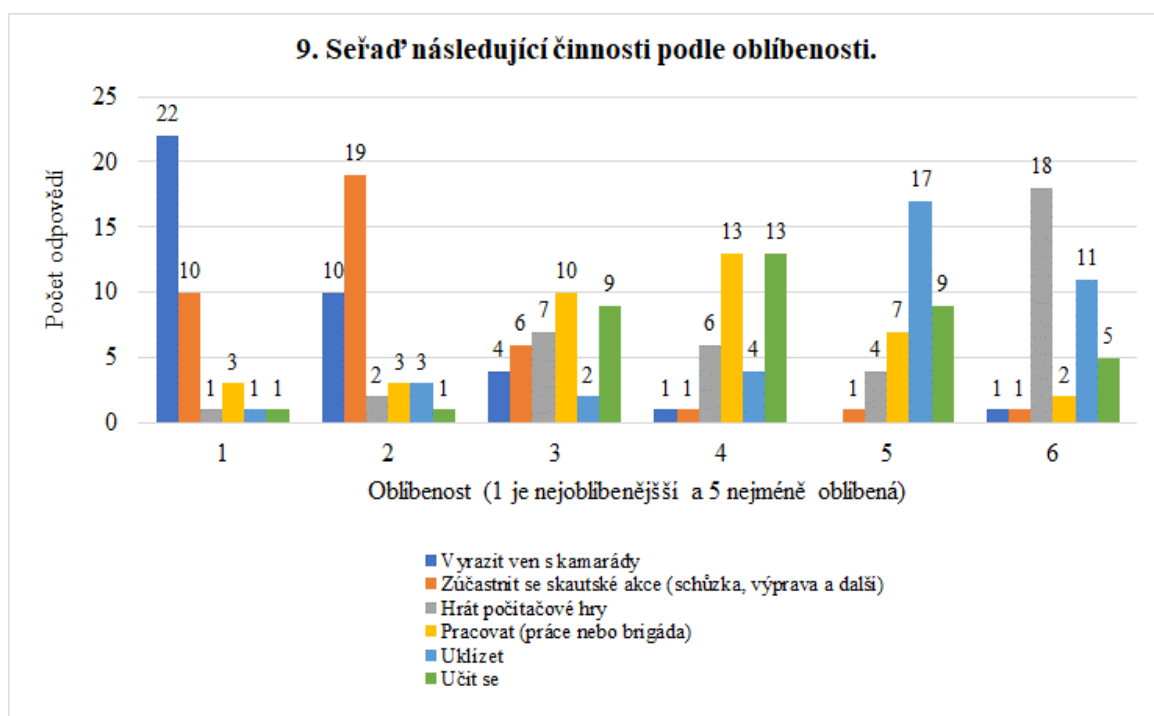
8. Napiš dovednosti, které jsi získal nebo rozvinul ve skautu a které jsi zároveň využil/a v práci nebo na brigádě.

- Odpovědi
 - Práce s dětmi
 - Při mé brigádě v zoo jsem dokázala připravit program pro skupiny dětí ze škol (věk odpovídal světluškám/vlčatům). Hodně mi v tomto pomohla příprava schůzek (program, hry, ...)
 - Organizace, vedení, práce s lidmi
 - Schopnost spolupráce, komunikace, pokora vůči zkušenějším, otevřenost k novým věcem/lidem/výzvam, vnímání problematiky v širším měřítku a z rozličných úhlů
 - Nějaké praktické přemýšlení
 - Celkově pracovitost, nápomocnost, respekt k autoritě
 - Práce s lidmi, dětmi
 - Všestrannost
 - Práce v kolektivu, práce s dětmi, trpělivost
 - Samostatnost – umět si poradit, zodpovědnost, nebát se pracovat
 - Trpělivost
 - Vázání uzlů je všudypřítomné
 - Díky skautu jsem našla co mě baví, teď to studuju na szš a doufám že se tím budu nadále i živit
 - Trpělivost
 - Vedu děti na příměstských táborech

- Týmová práce, komunikace, přizpůsobivost a improvizace, pochopení pro ostatní
- Komunikace s lidmi
- Management a komunikace
- Práce s dětmi
- Důslednost, organizace času, lidí a prostředků
- Zodpovědnost a hodně práce v týmu
- Práce ve skupině
- Odpovědnost práce s dětmi týmová práce
- Smysluplná komunikace
- Organizace větších akcí, zodpovědnost, dovednost improvizace, flexibilita
- Práce s dětmi
- Zodpovědnost, aktivní zapojení, kritické myšlení
- Trpělivost, schopnost reagovat na nepředvídané, spolupráce
- Hlavně práce s lidma

Tato otázka byla směřována pouze na respondenty, kteří pracují, pracovali, chodili na brigádu nebo stále chodí na brigádu. Touto otázkou jsem zjišťovala, jaké dovednosti, získané či rozvinuté ve skautu, respondenti zároveň využili ve své práci a odpovědělo na ni 29 z 38 respondentů. Nejvíce zmiňovanou odpovědí je jakýkoliv druh spolupráce a komunikace s lidmi, ať už to jsou dospělí či děti. Odpovědi jsou přepsány doslovně.

Graf č. 8 Otázka 9

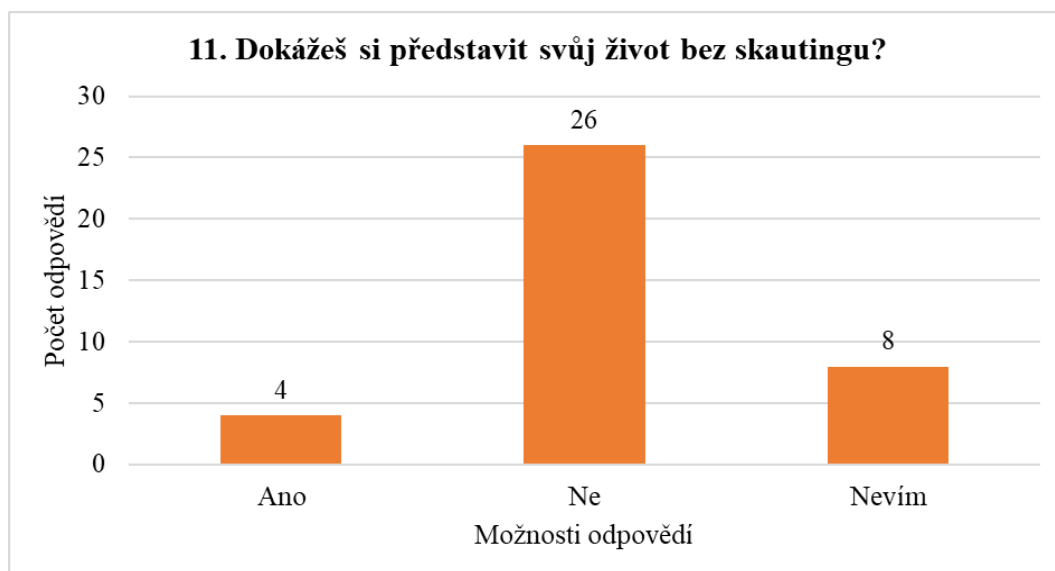
V deváté otázce měli respondenti seřadit předem dané aktivity podle oblíbenosti, tudíž od aktivity, kterou dělají nejraději po aktivitu, kterou dělají nejméně rádi. Na prvních dvou místech zcela dominují odpovědi „Vyzít ven s kamarády“ a „Zúčastnit se skautské akce (schůzka, výprava a další)“, na dvou prostředních místech vynikají odpovědi „Pracovat (práce nebo brigáda)“ a „Učit se“ a na posledních dvou místech dominují odpovědi „Uklízet“ a „Hrát počítačové hry“.

Graf č. 9 Otázka 10

V desáté otázce měli respondenti vybrat jednu ze dvou aktivit, kterou upřednostňují před tou druhou. Zde všichni respondenti, přesně 38, upřednostnili odpověď „Účast na skautské schůzce, výpravě nebo jiné skautské akci“ před odpovědí „Hraní počítačových her“.

Graf č. 10 Otázka 11

V poslední otázce jsem se respondentů ptala na to zda si dokážou představit svůj život bez skautingu. Nejvíce respondentů odpovědělo, že nedokáží, kdy tuto odpověď zvolilo 26 respondentů. Odpověď „Nevím“ zvolilo 8 respondentů a 4 respondenti si dokážou představit svůj život bez skautingu a zvolili odpověď „Ano“.

2.7 Verifikace hypotéz

Hypotéza č.1

Pro ověření této hypotézy jsem aplikovala chí-kvadrát test. Nejdříve jsem formulovala nulovou a alternativní hypotézu, kdy v nulové hypotéze předpokládám, že mezi jevy, které sleduji, není vztah. V alternativní hypotéze pak předpokládám, že mezi sledovanými jevy je vztah.

H₁₀: Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let, skauting vnímají jako přátelství stejně často jako roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let.

H_{1A}: Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let, skauting vnímají jako přátelství častěji než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let.

Dále jsem vytvořila jednu tabulku pro empirické četnosti a jednu tabulku pro teoretické četnosti neboli také očekávané četnosti.

Tabulka 1 Empirické četnosti H1

	Přátelství	Ostatní	Celkem
Roveři a rangers 0 – 10 let	7	10	17
Roveři a rangers 11 a více let	6	15	21
Celkem	13	25	38

Tabulka 2 Teoretické četnosti H1

	Přátelství	Ostatní
Roveři a rangers 0 – 10 let	5,8185	11,1842
Roveři a rangers 11 a více let	7,1842	13,8158

Porovnáním těchto empirických četností a teoretických četností jsem vypočítala testové kritérium (TK) a následně kritickou hodnotu (KH). Hladinu významnosti jsem určila $\alpha = 0,05$.

$$TK = \sum \frac{(E-T)^2}{T}$$

E – Empirická četnost

T – Teoretická četnost

$$TK = 0,6632$$

$$KH = \chi_{0,95}^2(1) = 3,8415$$

Testové kritérium nepřekročilo kritickou hodnotu, tudíž přijímáme nulovou hypotézu a zamítáme alternativní.

Hypotéza č. 1 nebyla potvrzena, což znamená, že není možné předpokládat, že roveři a rangers z nymburských skautských středisek, kteří chodí do skauta 11 a více let, vnímají

skauting jako přátelství častěji než roveři a rangers z nymburských skautských středisek, kteří chodí do skauta 10 a méně let.

Hypotéza č. 2

Pro ověření této hypotézy jsem zvolila F-test, kterým jsem zjistila, zda jsou rozptyly obou skupin shodné a následně jsem pokračovala v ověřování pomocí t-testu.

Nejdříve jsem začala F-testem. Po stanovení hypotéz jsem vypočítala testové kritérium (TK).

$$H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2 \quad H_1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

σ^2 – rozptyl

Tabulka 3 Získaná data a výpočty pro další postup

x_1	x_2	$x_1 - \bar{x}_1$	$x_2 - \bar{x}_2$	$(x_1 - \bar{x}_1)^2$	$(x_2 - \bar{x}_2)^2$
3	3	-0,0588	-0,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,0816
1	2	-2,0588	-1,2857	4,2387	1,6530
2	2	-1,0588	-1,2857	1,1211	1,6530
3	3	-0,0588	-0,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,0816
3	3	-0,0588	-0,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,0816
3	3	-0,0588	-0,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,0816
4	5	0,9412	1,7143	0,8859	2,9388
2	1	-1,0588	-2,2857	1,1211	5,2244
3	4	-0,0588	0,7143	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,5102
4	5	0,9412	1,7143	0,8859	2,9388
2	5	-1,0588	1,7143	1,1211	2,9388
3	3	-0,0588	-0,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	0,0816
3	5	-0,0588	1,7143	$3,45744 \times 10^{-3}$	2,9388
4	5	0,9412	1,7143	0,8859	2,9388
4	4	0,9412	0,7143	0,8859	0,5102
3	2	-0,0588	-1,2857	$3,45744 \times 10^{-3}$	1,6530
5	2	1,9412	-1,2857	3,7683	1,6530
	2		-1,2857		1,6530
	3		-0,2857		0,0816
	4		0,7143		0,5102
	3		-0,2857		0,0816

x_1 – jednotlivé odpovědi roveřů a rangers ve věku 15 – 19 let

x_2 – jednotlivé odpovědi roveřů a rangers ve věku 20 – 26 let

$$TK = \frac{s_1^2}{s_2^2} = \frac{\frac{\sum(x_1 - \bar{x}_1)^2}{n_1 - 1}}{\frac{\sum(x_2 - \bar{x}_2)^2}{n_2 - 1}}$$

$$TK = 0,6273$$

s_1^2 – výběrový rozptyl první skupiny

s_2^2 – výběrový rozptyl druhé skupiny

n_1 – počet prvků v první skupině

n_2 – počet prvků v druhé skupině

Následně jsem pokračovala vypočítáním kritických hodnot (KH), kdy jsem hladinu významnosti určila $\alpha = 0,05$.

$$KH_d = F_{\frac{\alpha}{2}}(n_1 - 1; n_2 - 1)$$

$$KH_d = F_{0,025}(16; 20) = 0,3922$$

$$KH_h = F_{1-\frac{\alpha}{2}}(n_1 - 1; n_2 - 1)$$

$$KH_h = F_{0,975}(16; 20) = 2,68$$

$$KH_d < TK < KH_h$$

Testové kritérium se nachází mezi dolní kritickou hodnotou a horní kritickou hodnotou, tudíž jsem zjistila, že mezi rozptyly není statisticky významný rozdíl a přijmula jsem H_0 .

Poté co jsem zjistila, že rozptyly jsou shodné jsem přešla k t-testu, kdy jsem již ověřovala hypotézu č. 2.

H_0 : Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 20 – 26 let jsou v pracovním životě ovlivňování skautingem stejně jako roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 15 – 19 let.

H_A : Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 20 – 26 let jsou v pracovním životě ovlivňování skautingem více než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek, ve věku 15 – 19 let.

$$s^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$s^2 = 1,2422$$

s^2 – společná směrodatná odchylka

$$TK = \frac{\bar{x}_2 - \bar{x}_1}{s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

$$TK = 0,6240$$

$$KH = t_{1-\frac{\alpha}{2}}(n_1 + n_2 - 2)$$

$$KH = 2,0281$$

$$-KH < TK < KH$$

Jelikož se testové kritérium nachází mezi zápornou kritickou hodnou a kladnou kritickou hodnotou, přijímáme hypotézu nulovou a zamítáme hypotézu alternativní.

Hypotéza č. 2 nebyla potvrzena. To znamená, že není statisticky významný rozdíl ve vlivu skautingu na pracovní život u roverů a rangers z nymburských skautských středisek ve věku 20 – 26 a roverů a rangers z nymburských skautských středisek ve věku 15 – 19.

Hypotéza č. 3

Pro ověření této hypotézy jsem opět využila chí-kvadrát test, se kterým jsem již pracovala při verifikaci první hypotézy. Stejně jako předtím jsem začala s definováním nulové a alternativní hypotézy.

H_0 : Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let, považují za svou nejoblíbenější činnost vyrazit si ven s kamarády stejně často jako roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let.

H_A : Roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 10 a méně let, považují za svou nejoblíbenější činnost vyrazit si ven s kamarády častěji než roveři a rangers, kteří jsou členy nymburských skautských středisek a zároveň chodí do skauta 11 a více let.

Dále jsem vytvořila tabulku, do které jsem zanesla empirické četnosti a na jejím základě jsem vytvořila další tabulku s teoretickými četnostmi.

Tabulka 4 Empirické četnosti H3

	Vyrazit ven s kamarády	Ostatní činnosti	Celkem
Roveři a rangers 0 – 10 let	10	7	17
Roveři a rangers 11 a více let	12	9	21
Celkem	22	16	38

Tabulka 5 Teoretické četnosti H3

	Vyrazit ven s kamarády	Ostatní činnosti
Roveři a rangers 0 – 10 let	9,8421	7,1579
Roveři a rangers 11 a více let	12,1579	8,8421

Následně jsem porovnávala empirické a teoretické četnosti a pomocí vzorce pro výpočet testového kritéria (TK) jsem zjistila testové kritérium a následně jsem zjistila kritickou hodnotu (KH). Počítala jsem s hladinou významnosti $\alpha = 0,05$.

$$TK = \sum \frac{(E-T)^2}{T}$$

E – Empirická četnost

T – Teoretická četnost

$$TK = 0,0109$$

$$KH = \chi_{0,95}^2(1) = 3,8415$$

Testové kritérium v tomto případě nepřekročilo kritickou hodnotu, takže přijímáme hypotézu nulovou a zamítáme hypotézu alternativní.

Hypotéza č. 3 nebyla potvrzena, což znamená, že nelze předpokládat, že roveři a rangers z nymburských skautských středisek, kteří chodí do skauta 10 a méně let považují za svou nejoblíbenější činnost vyrazit si ven s kamarády více než roveři a rangers z nymburských skautských středisek, kteří chodí do skauta 11 a více let.

2.8 Interpretace výsledků

V této části bych se chtěla věnovat jednotlivým otázkám v dotazníku. Zhodnotit, co mě překvapilo či naopak a také se zamyslet nad možnými důvody, proč jsou výsledky právě takové.

Hned u první otázky, kde se ptám na věk, je z grafu patrné, že roverů a rangers ve věku 24 let a více je v současné době minimum. Tento fakt může mít mnoho důvodů. Jedním z nich může být například soustředění se na život mimo skautský oddíl. Nicméně je i běžné, že se po několika letech skautští vedoucí opět vrátí do oddílů a pomáhají s jejich vedením. Když se zamyslím nad skautským oddílem, jehož členkou jsem já, tak nemáme žádné rovery nebo rangers ve věku 23 – 26. U nás to bylo konkrétně způsobeno jistými rozepřemi mezi touto věkovou kategorií a starším vedením, kdy se tyto dvě skupiny rozcházely v jistých názorech na vedení oddílu.

Z grafu číslo 2 můžeme pozorovat velkou rozmanitost odpovědí na otázku číslo 2, která byla zaměřena na počet let ve skautu. Můžeme zde vidět, že se všichni roveři a rangers ze skautských středisek v Nymburce věnují skautingu delší dobu. Zajímavé je také porovnání odpovědí na předešlou otázku (Kolik je ti let?) s odpovědí na tuto otázku (Jak dlouho chodíš do skautu?) u jednotlivých respondentů, kdy většina respondentů začala se skautingem na prvním, popřípadě druhém stupni základní školy. Nicméně jsou zde i výjimky. U jednoho z respondentů na základě získaných dat vyplývá, že do skautu začal chodit v pouhých dvou letech. Přesto však tuto informaci považuji za zcela relevantní, protože takto mohou začínat děti, jejichž rodiče jsou aktivními činovníky skautského hnutí, kdy už od útlého věku rodiče berou své děti na schůzky, výpravy či dokonce i tábory s sebou. Na druhé straně u jednoho respondenta vyplývá z porovnání, že do skautu začal chodit v patnácti letech, s čímž jsem se třeba nesetkala tolik jako s předchozí situací. V těchto letech se většinou přechází na střední školu a také do vedení oddílu, ale když někdo přijde v této době, tak většinou zůstává ještě chvíli u starších skautů a skautek, aby měl čas zorientovat se, jak to v oddíle chodí a jak to celé funguje a až je připraven, tak postupně pomáhá připravovat i nějaké programy a je více začleňován do vedení.

U otázky číslo 3, kdy jsem se ptala na respondentovu roli ve středisku, mě překvapil fakt, že 10 respondentů z celkových 38 tvrdí, že ve středisku nezastává žádnou roli. Je možné, že třeba jen pomáhají s vedením nebo třeba aktivně nevedou skautskou družinu, ale stále jsou členy skautského střediska. S čím jsem naopak počítala byl nižší počet vedoucích oddílů či jejich zástupců. Měla jsem k tomu hned několik odůvodnění. Například vůdce oddílu je jen jeden, ale počet vedoucích není nijak omezen. Také je na tyto pozice už potřeba vyšší kvalifikace, a tak

se stává, že tyto role zastupují starší členové oddílů. V grafu, který zobrazuje odpovědi respondentů jsou zmíněné pouze možnosti, které respondenti zvolili, avšak v nabídce otázky byly ještě uvedeny další role, které jsou ve středisku zastupovány. Mezi tyto role patří například člen revizní komise, předseda revizní komise, zástupce vedoucího střediska, vedoucí střediska a může zde být zastoupena i role voleného člena střediska. V těchto rolích jsou většinou již starší vedoucí, kteří se tolik nepodílí na přímé tvorbě programů a aktivit pro děti, ale spíše se už zabývají úředním fungováním celého střediska.

U otázky číslo 4, kde jsem zjišťovala kvalifikaci jednotlivých respondentů, se výsledky přibližně shodují s mým očekáváním. Přesto je však trochu znepokujující fakt, že pouze 16 respondentů z 38 má v současné době splněný základní stupeň skautského vzdělávání, což je čekatelská zkouška. Tuto kvalifikaci by totiž měl mít každý, kdo se podílí na vedení skautského oddílu. Zároveň z mé vlastní zkušenosti můžu potvrdit, že čekatelská zkouška prospěje nejen skautskému životu, ale i tomu osobnímu. Nejen že jsem se naučila některé potřebné věci pro spoluvedení oddílu, ale také jsme měli mnoho programů zaměřených na osobní rozvoj a podobné kompetence. Jakýkoliv kurz je také možnost rozšířit si obzory a poznat nové lidi se stejným smýšlením a zájmem. Na kurzech také probíhá sdílení inspirace na různé projekty, programy a podobné činnosti, takže to může pomoci tomu aby se oddíl pořád vyvíjel.

U otázky číslo 5, zda respondent vede aktivně družinu skautů, skautek, světlušek či vlčat, jsem očekávala více odpovědí „Ano“ a naprosté minimum odpovědi „Ne“, nicméně skutečnost je trochu odlišná. Domnívám se, že jedním z důvodů proč respondenti volili odpověď „Ne“ může být i to, že se třeba věnují více jiným aktivitám, nebo si potřebovali dát na chvíli pauzu od tvorby programů a zajišťování dalších věcí. Já osobně jsem měla roční pauzu, kdy jsem se potřebovala z jistých důvodů částečně distancovat od oddílu, ale stále jsem byla jeho platným členem a znám několik lidí, kteří na tom jsou podobně jako já tehdy. Dalším důvodem může být i stejný důvod, který jsem uváděla u první otázky, kdy se respondenti více soustředí na svůj život mimo skauta, ale zároveň pořád chtějí být členy střediska.

V otázce číslo 6 jsem zjišťovala jaké konkrétní slovo nejvíce vystihuje postoj respondenta ke skautingu. Sice se hodně mluví o skautingu jako o životním stylu, ale skauting je také mnohdy popisován jako přátelství na celý život a podobné výroky. K této otázce se vztahovala i má první hypotéza, kdy jsem se zajímala o to zda starší respondenti vnímají skauting častěji jako přátelství než mladší respondenti. Nicméně mezi těmito skupinami není statisticky významný rozdíl ve vnímání skautingu jako přátelství. V této otázce jsem dávala na výběr

několik možností a zároveň jsem ponechala možnost respondentům přidat i svou odpověď, pokud jim žádná z nabízených nesedí. Této možnosti využili dva respondenti. První z nich uvedl jako svou odpověď „Srdcová záležitost na celý život“. S touto odpovědí bych se dokázala ztotožnit, protože zastávám myšlenku jednou skautem navždy skautem. Skautská výchova a vše co jsem se ve skautu naučila už nikdy nezmizí a i kdybych někdy v budoucnu přestala být aktivní členkou oddílu, tak ve svých zásadách bych se stále řídila těmi skautskými. Druhý respondent, který uvedl svou vlastní odpověď, napsal „Směr v životě“, což je také velice zajímavá myšlenka, protože pomocí skautingu můžete najít i směr, kterým se chcete v životě ubírat.

Otázka číslo 7 řeší vliv skautingu na pracovní život a z výsledků je zřejmé, že skauting pracovní život ovlivňuje. Může ho ovlivňovat nejen při práci jako takové, ale třeba i při výběru samotné práce. Většinou když je třeba člověk na pohovoru a zmíní, že se věnuje skautingu, tak to pro některé potenciální zaměstnavatele může znamenat, že je daný uchazeč spolehlivý, pracovitý a zastává další podobné hodnoty. Na tuto otázku také navazovala druhá hypotéza.

Otázka číslo 8 navazuje na předchozí otázku. V této otázce jsem se ptala na dovednosti, které respondent získal nebo rozvinul ve skautu a které zároveň využil v práci nebo na brigádě. V odpovědích byla poměrně často skloňována spolupráce a komunikace, což jsou dle mého názoru jedny ze základních schopností, které se dají ve skautu velice dobře rozvinout. Tyto schopnosti jsou u dětí rozvíjeny už od věkové kategorie světlušek a vlčat, ale nejvíce se projevují při vedení oddílu, kdy musí vedoucí komunikovat a spolupracovat mezi sebou tak, aby oddíl fungoval, a také je velice důležitá spolupráce a komunikace s rodiči a veřejností. Mezi dalšími opakovanými odpověďmi byla například trpělivost a podobně. Také zde byla zmíněna odpověď „Schopnost reagovat na nepředvídané“, která mě zaujala, protože si myslím, že jako skautský vedoucí si člověk tuto schopnost rozvine i když o tom třeba neví. Například při chystání programů sice člověk může trochu předpovídat, jak se ostatní zachovají, ale nic nejde naplánovat na 100 %. Naopak s postupem času zjišťuji, že je mnohem lepší neplánovat vše do detailu a prostě reagovat na vzniklou situaci, protože když moc plánujeme, tak byť jen malá odchylka od plánu nám může rozhodit celý harmonogram a člověk je z toho pak ve stresu, což vůbec není třeba.

Výsledky u deváté otázky, kde respondenti seřazovali činnosti podle oblíbenosti, se poměrně shodují s mým očekáváním. Očekávala jsem, že odpovědi „Vyzít ven s kamarády“ a „Zúčastnit se skautské akce (schůzka, výprava a další)“ budou obsazeny převážně na první

místa což se také stalo. Zde mě také napadá, že je možné, že pro někoho tyto odpovědi splývají, protože může jít ven s kamarády a zároveň to třeba může být skautská výprava nebo podobná akce. K této otázce se také vztahovala třetí hypotéza.

V otázce číslo 10, kde respondenti vybírali jeden ze dvou způsobů trávení času, který upřednostňují, jsem očekávala, že alespoň jeden respondent bude preferovat počítačové hry. Toto očekávání jsem si odůvodňovala třeba tím, že již není tolik aktivní v oddíle, nemusí například už vést žádnou družinu a další podobné důvody. Přesto všichni respondenti uvedli, že by se radši zúčastnili schůzky, výpravy nebo jiné skautské akce, což mě mile překvapilo.

Poslední otázkou jsem zjišťovala zda si respondenti dokáží představit svůj život bez skautingu a zde se mi potvrdil můj předpoklad, že většina lidí to nedokáže. Já sama bych byla asi úplně jiným člověkem a nedokáží si představit, kde bych byla bez skautingu. Tato moje neschopnost představit si jiný život může být však způsobena tím, že jsem skautkou již 16 let, což je větší část mého života a vliv skautingu jsem začala pocítovat již při nástupu na základní školu a postupně jsem vyrůstala ve velké skautské rodině.

2.9 Závěr výzkumného bádání

Cílem výzkumného bádání bylo zjistit jak roveři a rangers ve věku 15 – 26 let, kteří jsou zároveň členy nymburských skautských středisek, vnímají skauting a jak je popřípadě ovlivňuje. Výzkum byl kvantitativní a sběr dat probíhal pomocí dotazníků, které byly pomocí online odkazu sdíleny s rovery a rangers ve věku 15 – 26 let z nymburských skautských středisek.

Hypotézy byly stanoveny celkem tři. První se týkala slov, která vystihují postoj respondentů ke skautingu, druhá se zabývala tím, zda jsou starší respondenti skautingem více ovlivňováni v pracovním životě než mladší respondenti a poslední se zabývala oblíbenými činnostmi, kdy respondenti seřazovali činnosti z nabídky sestupně podle oblíbenosti. Všechny hypotézy se po statistickém vyhodnocení nepotvrdily.

Co se týče výzkumných otázek, tak na některé z nich vyplynuly odpovědi přímo z grafického zpracování jednotlivých otázek dotazníku. Například zda si respondenti dokáží představit svůj život bez skautingu, kdy byla přímo tato otázka položena přímo v dotazníku. Také jsem se dozvěděla, jak moc a čím konkrétně respondenty skauting ovlivnil v pracovním životě. Důležitost skautingu pro respondenty mohla vyplývat například z výsledků otázky, kde seřazovali vybrané činnosti dle oblíbenosti, ale zároveň si myslím, že se určitá důležitost

skautingu pro respondenty mohla vyčíst z absolvované kvalifikace, kdy respondenti, kteří splnili některé úrovně kvalifikace, mohou brát skauting vážněji a může pro ně být důležitější.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo přiblížit čtenářům skauting obecně, kdy byla nastíněna historie světového a českého skautingu a další témata a zároveň také přiblížit vnímání a význam skautingu pro současné skauty v roverském věku ze skautských středisek Cefeus, Krahujec a přístavu vodních skautů Modré flotily.

Celá práce byla rozdělena na dvě části, a to teoretickou část a praktickou část. V teoretické části bylo popsáno skautské hnutí a jeho celosvětová i česká historie. Také jsem se zde zabývala ideovými pilíři, kterými by se měli skauti a skautky řídit a dále byly podrobněji popsány jednotlivé věkové kategorie, se kterými se ve skautu pracuje. U těchto věkových kategorií, bylo zmiňováno i konkrétní znění ideových pilířů, jelikož se u některých věkových kategorií liší.

Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na výzkumné šetření, které proběhlo dotazníkovým šetřením, tedy kvantitativní metodou. Dotazníkové šetření probíhalo pomocí online dotazníku, který vyplnilo 38 respondentů.

Na začátku výzkumu byly stanoveny tři hypotézy, které byly následně po získání odpovědí statisticky ověřeny a z výsledků můžeme vyvodit, že na vnímání skautingu jako přátelství nemá vliv počet let strávených ve skautu, dále že skauting neovlivňuje výrazně odlišně mladší a starší rovery a rangers a fakt, že počet let strávených ve skautu nemá vliv na to, že respondenti označí odpověď „Vyrazit ven s kamarády“ jako nejoblíbenější činnost.

BIBLIOGRAFIE

BŘICHÁČEK, Václav. *Poselství skautské výchovy*. Liberec: Skauting – Liberec, 1991. ISBN 80-85421-02-X.

BŘICHÁČEK, Václav a kolektiv. *Rovering*. Liberec: Skauting, 2000. ISBN 80-85421-29-1.

JUNÁK – SVAZ SKAUTŮ A SKAUTEK ČR. *Nováček Čolka a Žabky: pro vodní vlčata, světlušky a žabičky*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, 2011. ISBN 978-80-86825-62-5.

KOLEKTIV HISTORICKÉ KOMISE. *Cestou k pramenům: skautské historické minimum*. Praha: Junácká edice, 1994. ISBN 80-85209-27-6.

NAKLADATELSTVÍ SKAUTING 1995. *Skauting*. Liberec: Skauting, 1995. ISBN 80-85421-16-X.

PLAJNER, Rudolf. *Zavátou junáckou stezkou I.: Úsvit českého junáctví*. Historická komise ústřední rady Junáka, 1992. ISBN 80-85209-25-X.

SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Základy junáctví: Návod pro výchovu čes.mládeže na základě systému sira R.Baden-Powella "Scouting" a za laskavého přispění četných odborníků*. 3.nezm.vyd.podle 1.vyd.v r.1912. Praha: Merkur, 1991. ISBN 80-7032-001-X.

ŠANTORA, R., NOSEK, V., JANOV, S., DOSTÁL, V. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR Tiskové a distribuční centrum, 2012. ISBN 978-80-86825-72-4.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Co je to skauting?. *Skauting* [online]. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.php#a>

Fakta a čísla: Skauting celosvětově. *Skaut* [online]. [cit. 2020-12-01]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/>

Fakta a čísla: Skauting v České republice. *Skaut* [online]. [cit. 2019-12-01]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/fakta-a-cisla/>

Oddíly pro skautky a skauty 15+: Roveři a rangers. *Skaut* [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/pro-rodice/roveri-a-rangeri/>

Oldskaut je ... *Skauting nekončí ve dvaceti!* [online]. [cit. 2019-12-14]. Dostupné z: <https://oldskaut.cz/zkusebni-stranka/>

Rovering. 3. oddíl skautů Junák Dvůr Králové nad Labem [online]. [cit. 2019-12-09]. Dostupné z: <https://skaut3oddildvur.estranky.cz/clanky/roveri-a-rangers.html>

Skautský program: Základní trojice principů skautingu. *Skaut* [online]. [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/skauting/program/>

Základní fakta o světovém skautingu. *Skauting* [online]. [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <http://www.skaut.org/skauting.svet.php>

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Otázka 1	27
Graf č. 2 Otázka 2	28
Graf č. 3 Otázka 3	28
Graf č. 4 Otázka 4	29
Graf č. 5 Otázka 5	29
Graf č. 6 Otázka 6	30
Graf č. 7 Otázka 7	30
Graf č. 8 Otázka 9	33
Graf č. 9 Otázka 10	33
Graf č. 10 Otázka 11	34

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Empirické četnosti H1	35
Tabulka 2 Teoretické četnosti H1	35
Tabulka 3 Získaná data a výpočty pro další postup.....	36
Tabulka 4 Empirické četnosti H3	39
Tabulka 5 Teoretické četnosti H3	39

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A Dotazník.....	51
-------------------------	----

Co pro rovery a rangers znamená skauting

Ahoj,

Jmenuji se Veronika Půtová a jsem studentka Univerzity Pardubice. Touto cestou bych tě ráda poprosila o vyplnění dotazníku, který je zaměřen na téma: Co pro rovery a rangers znamená skauting.

Celý dotazník je anonymní a zabere ti jen pár minut tvého času. Tvé odpovědi mi pomohou zjistit, jak skauti tvého věku v Nymburce a jeho okolí vnímají skauting, co pro ně znamená a jak ovlivňuje jejich životy. Vyplněný dotazník prosím zašli do 5. 3. 2021.

*Povinné pole

1. Kolik je ti let? *

Napiš pouze číslo.

Vaše odpověď

2. Kolik let chodíš do skautu? *

Napiš pouze číslo.

Vaše odpověď

3. Jaká je tvoje role ve středisku? *

- Vedoucí
- Zástupce vedoucího oddílu
- Vedoucí oddílu
- Člen revizní komise
- Předseda revizní komise
- Volený člen střediskové rady
- Zástupce vedoucího střediska
- Vedoucí střediska
- Žádná

4. Jaké stupně kvalifikace jsi absolvoval/a? *

Označ všechny možnosti, které jsi absolvoval/a.

- Rádcovský kurz
- Čekatelská zkouška
- Zdravotnický kurz
- Vůdcovská zkouška
- Kvalifikace pro vodáckou činnost
- Semináře Ekumenické lesní školy
- Žádný
- Jiné: _____

5. Vedeš aktivně družinu skautů/skautek/světlušek/vlčat? *

- Ano
- Ne

6. Jaké z těchto slov nejvíce vystihuje tvůj postoj ke skautingu? *

Záliba

Koníček

Životní styl

Poslání

Přátelství

Jiné: _____

7. Ovlivňuje tě skauting v pracovním životě? *

Při výběru práce či brigády, při výkonu práce a dalším.

	1	2	3	4	5	
Vůbec	☐	☐	☐	☐	☐	Hodně

8. Napiš dovednosti, které jsi získal nebo rozvinul ve skautu a které jsi zároveň využil/a v práci nebo na brigádě.

Pokud nepracuješ a nikdy jsi nechodil/a na brigádu, přejdi k další otázce.

Vaše odpověď _____

9. Seřad' následující činnosti podle oblíbenosti. *

První řádek označuje aktivitu, která je nejoblíbenější a poslední označuje nejméně oblíbenou aktivitu.

	Uklízet	Vyrazit ven s kamarády	Zúčastnit se skautské akce (schůzka, výprava a další)	Hrát počítačové hry	Učit se	Pracovat (práce nebo brigáda)
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jaký způsob trávení času z této nabídky upřednostňuješ? *

- Hraní počítačových her
- Účast na skautské schůzce, výpravě nebo jiné skautské akci

11. Dokážeš si představit svůj život bez skautingu? *

- Ano
- Ne
- Nevím

Děkuji za vyplnění dotazníku a tvůj čas.

Odeslat